

Uw vermogensopbouw

- Waarom vermogensopbouw?
- Vormen en productoplossingen bij vermogensopbouw
- Sparen of beleggen? Of, sparen én beleggen!
- De risico's van beleggen.
- Hoe te beleggen?
- Uw beleggingsportefeuille?
- Op weg naar uw doelkapitaal!
- Uw onafhankelijk vermogensadviseur

Waarom vermogensopbouw?

De maatschappij verandert snel. Zekerheden uit het verleden blijken niet altijd zeker meer te zijn. Een goed voorbeeld daarvan is onze oudedagsvoorziening. Tot voor kort hadden we in Nederland een uniek stelsel, bestaande uit drie pensioenpijlers:

1. Pensioen vanuit de overheid, de Algemene Ouderdomswet (AOW).
2. Pensioen vanuit de werkgever, opgebouwd door verplichte pensioendeelname tijdens loondienstjaren.
3. Pensioen dat u zelf opbouwt.

Dankzij dit pensioenstelsel was iedereen verzekerd van een goedverzorgde oude dag. De financiële crisis en de vergrijzing hebben dat veranderd. Het lijkt niet waarschijnlijk dat de bestaande AOW-regeling in de huidige opzet betaalbaar blijft. Het is zelfs mogelijk dat een pensioenpijlner verdwijnt of wordt aangepast. Hierdoor kunnen toekomstige inkomsten uit bijvoorbeeld AOW, werkgeverspensioen en andere individuele regelingen (aanzienlijk) lager worden dan nu het geval is. Waardoor u straks, als u stopt met werken, het misschien met een lager inkomen moet doen!

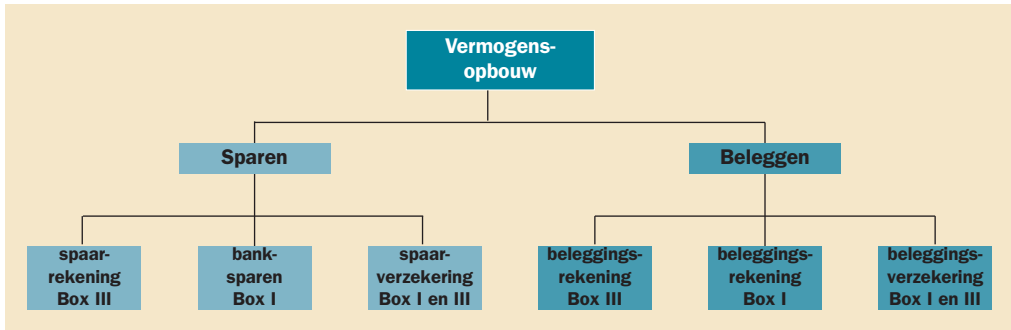
Dit kunt u voorkomen door nu een stukje van uw inkomen opzij te zetten. Zo zorgt u voor een aanvullend inkomen voor later, waardoor u nog steeds verzekerd kunt zijn van een financieel goed verzorgde oude dag. Duurt het nog even voordat u stopt met werken, dan heeft uw vermogen de gelegenheid om aanzienlijk te groeien.

U kunt ook niets doen. Dan moet u in de toekomst -bij pensionering- wellicht uw uitgavenpatroon bijstellen. Maar dan wel naar beneden. Misschien kunt u niet in hetzelfde huis blijven wonen of niet meer op vakantie gaan. En dat is op dat moment extra pijnlijk. Want juist dan heeft u de tijd om van het leven te genieten. Niets doen is dus niet aan te raden!

Het is verstandig om het zelf goed te regelen en niets aan het toeval (of de wetgever) over te laten. Stel samen met een (onafhankelijk) vermogensadviseur een gestructureerd vermogensopbouwplan op. Dan kunt u uw toekomstplannen ook echt realiseren. Belangrijk hierbij is dat u voor de langere termijn vooruit durft te kijken.

Vormen en productoplossingen bij vermogensopbouw

In het schema ziet u de mogelijkheden van vermogensopbouw via sparen en beleggen en de productoplossingen. Uitgangspunt bij dit schema is uw klantprofiel. Aan de hand van het klantprofiel én de mogelijkheden die er zijn, komt uw adviseur tot een advies dat bij u past.

Sparen óf beleggen? Of: sparen én beleggen!

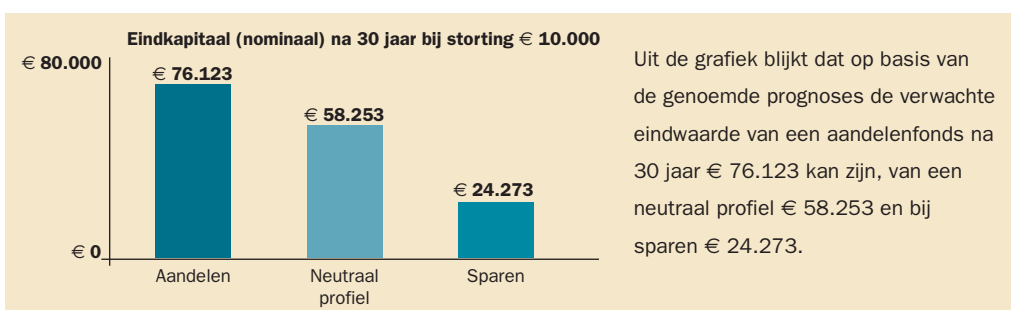
Veel mensen hebben in eerste instantie een voorkeur voor sparen. Vaak gebaseerd op een beperkte kennis over beleggen en de risico's die daar al dan niet bij horen. Door de (relatief) lage rentevergoeding is sparen namelijk niet altijd een goede keus. Ook omdat uw toekomstige vermogensdoelen daardoor misschien niet haalbaar zijn. Tenzij u maandelijks een hoog bedrag inlegt om zo uw doelen te kunnen realiseren. Of u heeft een zeer lange looptijd nodig om uw doelen te realiseren. Allemaal zaken om goed bij stil te staan.

Beleggen is een goed alternatief voor sparen en kan op vele manieren. U kunt relatief veilig beleggen of juist heel offensief, waar een hoger risico bij hoort. Vaak zijn het de meest offensieve beleggingsvormen die de kranten halen. Over meer conservatieve beleggingsvormen, met een lager risico, lezen we relatief weinig. Terwijl dit juist de beleggingsvormen zijn die goed in een uitgebalanceerd vermogensopbouwplan passen.

Belegt u voorzichtig, dan mag u niet rekenen op extreem hoge jaarrendementen. Netto jaarrendementen van 4% tot 8%¹ op lange termijn zijn echter wel haalbaar, afhankelijk van uw mate van risicobereidheid. De spaarrente op de lange termijn ligt rond de 3%. Het verschil tussen beleggen en sparen lijkt in eerste instantie niet zo groot. Slechts een paar procent. Maar op de lange termijn kan dit een enorm verschil betekenen in uw eindkapitaal!

In onderstaande grafiek staan de **verwachte** eindwaarden afgebeeld van een aandelenfonds (7%), een mixfonds met een neutraal profiel (6%) en een spaarrekening (3%) na 30 jaar bij een eerste inleg van € 10.000.

Tabel aandelenfonds, mixfonds met neutraal profiel en sparen

¹Deze rekenrendementen zijn wettelijk vastgelegd in Nrgfo, tabel 0

De risico's van sparen

Veel mensen zien sparen als een veilige manier van vermogensopbouw, maar dat hoeft niet zo te zijn. Want wat bedoelen we eigenlijk met sparen?

1. Sparen geeft een nominale zekerheid. U weet dat u altijd uw inleg terugkrijgt. De rentevergoeding is voor de lange termijn vaak onzeker. Daarnaast zegt het rentepercentage nog niets over de reële rentevergoeding. Hiervoor moeten we namelijk het inflatiepercentage en de vermogensrendementsheffing (belasting op het rendement) van de nominale spaarrente aftrekken. Op dit moment is de reële rentevergoeding zelfs negatief.

Rentevergoeding

2,00%	Nominale spaarrente
1,92%	-/- Inflatie*
1,20%	-/- Vermogensrendementsheffing**
- 1,12%	= Reële rentevergoeding

* CPI inflatiecijfer t/m december 2010

** Zowel spaartegoed als beleggingen vallen in het huidige belastingstelsel in box III, de box voor het vermogen van de belastingplichtige. Deze box kent een vrijstelling voor het vermogen ruim € 20.000 per persoon. Over het meerdere vermogen wordt men geacht (fictief) 4% rendement te maken. Of het werkelijke behaalde rendement hoger of lager was, doet niet ter zake. Het fictief behaalde rendement van 4% wordt vervolgens belast met 30% inkomstenbelasting, hetgeen resulteert in 1,2%.

Een negatieve reële rentevergoeding betekent dat u aan koopkracht inlevert. U krijgt dus juist minder vermogen. Als u vermogen opbouwt voor het aflossen van uw hypotheek is een negatieve reële rentevergoeding minder erg, omdat uw hypotheekschuld nominaal is. Als u vermogen opbouwt voor uw pensioen is een negatieve reële rentevergoeding wel erg. U gaat er dan namelijk in de toekomst in koopkracht op achteruit.

2. Sparen is door de relatief lage rentevergoeding een relatief dure en langzame oplossing voor vermogensopbouw. Bij een aandelenbelegging duurt het gemiddeld 9 jaar voordat uw inleg verdubbelt (bij een beleggingsopbrengst van gemiddeld 7% per jaar). Bij sparen duurt dat bij de huidige rentestanden 24 jaar!²

Het is dus belangrijk om voldoende stil te staan bij de afweging of u gaat sparen of beleggen.

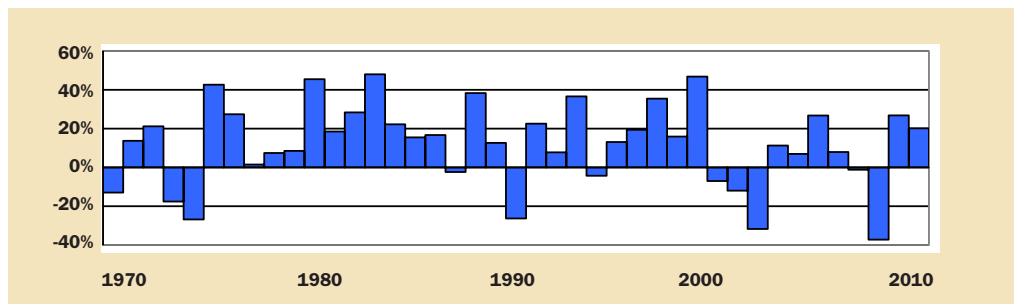
De risico's van beleggen

Aan beleggen zijn risico's verbonden. Een risico is dat uw aandelen, obligaties of vastgoedparticipaties gedurende of aan het einde van de looptijd in waarde kunnen dalen. Met een spaarrekening loopt u dit risico niet. De nominale waarde van uw spaargeld (het bedrag dat op de rekening staat) ligt vast.

Het risico van beleggen kan sterk verschillen. Zo is de ene belegging risicovoller dan de andere belegging. De volgende overzichten laten dit zien.

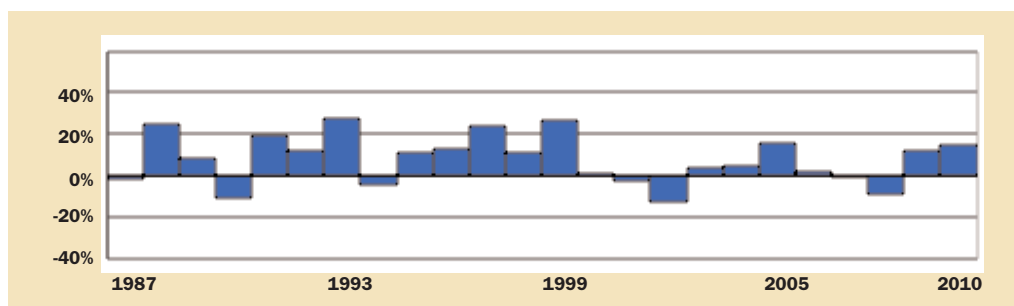
² Dit wordt ook wel de Factor-72 rekenregel genoemd. Uitgaande van 7% aandelenrendement en 3% rentevergoeding.

Jaarlijks rendement op wereldwijde aandelen sinds 1970

In een slecht beleggingsjaar kan een goed gespreide wereldwijde aandelenportefeuille in één jaar tot maar liefst 37% (2008) dalen. Daar staat tegenover dat in een extreem goed aandelenjaar (1983) een winst van bijna 50% mogelijk is. Hoge pieken en lage dalen dus, met op de lange termijn een relatief hoog gemiddeld rendement (circa 8%).

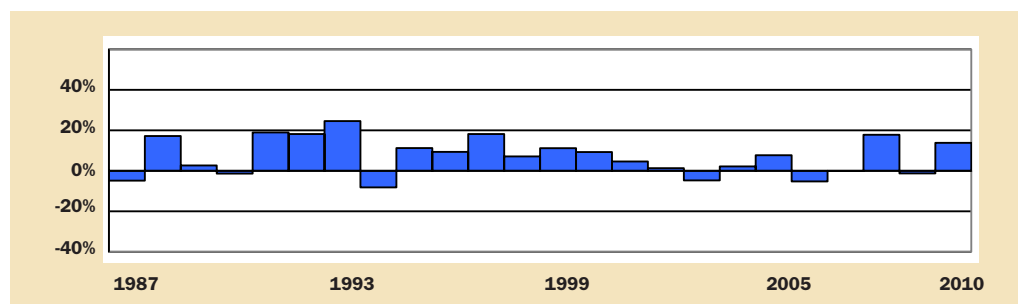
Waardeontwikkeling neutraal profiel met aandelen, obligaties en liquiditeiten vanaf 1987

In een slecht beleggingsjaar (2002) kan een beleggingsportefeuille met een neutraal profiel in één jaar met zo'n 15% dalen. Daar tegenover staat dat in een extreem goed beleggingsjaar (1993) de beleggingsportefeuille met een neutraal profiel tot bijna 30% kan stijgen. Dit houdt in dat de pieken en dalen minder extreem zijn dan bij aandelen, maar daar staat een lager gemiddeld rendement op de lange termijn tegenover.

Traditioneel bestonden beleggingsportefeuilles met een neutraal profiel uit een combinatie van aandelen en obligaties. Tegenwoordig zitten in de meeste portefeuilles met een neutraal profiel ook andere beleggingscategorieën zoals vastgoed, grondstoffen, hedge fondsen en private equity. Daarmee neemt de spreiding verder toe en het risico verder af.

Waardeontwikkeling wereldwijde obligaties vanaf 1987

In een slecht obligatiejaar (1994) kan het verlies op een wereldwijde obligatieportefeuille oplopen tot circa 10%. Daar tegenover staat dat in een goed obligatiejaar (1993) de portefeuille kan oplopen tot bijna 25%. Een obligatieportefeuille kent dus minder te verwachten hogere pieken en minder lagere dalen dan een portefeuille met neutraal profiel. Maar op de lange termijn is het gemiddeld rendement ook lager, namelijk circa 5% per jaar.

Verkleinen risico's beleggen

Er zijn verschillende manieren om de risico's van beleggen te verkleinen:

1. Door het vervangen van bepaalde categorieën (aandelen en vastgoed) in een portefeuille door andere categorieën (obligaties en liquiditeiten) kan het risico doorgaans aanzienlijk worden verkleind.
2. Door uw vermogen goed te spreiden over verschillende soorten beleggingen, neemt het risico af. Dat kan op verschillende niveaus, bijvoorbeeld op:
  - Beleggingscategorie (bijvoorbeeld aandelen, obligaties en vastgoed)
  - Regio (Amerika, Europa, Japan en opkomende markten)
  - Sector (bijvoorbeeld olie, voeding, telecom en farmacie)
  - Fondsmanager (bijvoorbeeld Robeco, Fidelity en Kempen)
  - Bedrijven (bijvoorbeeld Philips, Unilever en Microsoft)

Door uw vermogen te spreiden, kan het risico van uw belegging aanzienlijk afnemen. Tussentijdse waardeschommelingen zijn er echter altijd. De financiële markten zijn een afspiegeling van de werkelijke economie, waarin goede en slechte tijden elkaar afwisselen.

3. Het risico van beleggen kan worden verkleind door de looptijd. Hoe langer de periode waarin wordt belegd, hoe lager het risico wordt. Dit is ook rekenkundig te onderbouwen. In het overzicht op de volgende pagina staat het minimale rendement van een aandelenbelegging bij verschillende looptijden. Het is niet zo dat uw rendement nooit onder dit minimale rendement kan uitkomen, maar de kans daarop is klein (2,5%). Dit kan op basis van het verleden en de statistiek worden berekend.

	1 jaar	9 jaar	16 jaar	25 jaar	30 jaar
Verwacht rendement	8%	8%	8%	8%	8%
Minimaal rendement	- 22,63%	- 2,21%	0,34%	1,87	2,41%

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de kans slechts 2,5% is dat iemand die in aandelen belegt na 25 jaar uitkomt op een jaarrendement onder de 1,87%. Met andere woorden: in 97,5% van de gevallen leidt een aandelenbelegging na 25 jaar tot een rendement dat hoger is dan 1,87%.

Periodiek waardeontwikkeling analyseren

Ondanks het feit dat het risico afneemt naarmate de duur van de beleggingen langer is, blijft er altijd een risico over. Ook dit laatste stukje risico wilt u beheersbaar houden. Daarom is het belangrijk dat u samen met uw adviseur periodiek (bijvoorbeeld iedere 3 jaar) de waardeontwikkeling van uw portefeuille analyseert. Blijkt uit deze analyse dat er teveel wordt afgeweken van de oorspronkelijke doelstelling, dan kan er tijdig worden ingegrepen. Bijvoorbeeld door eenmalig bijstorten of door de periodieke storting te verhogen. Als er op tijd wordt ingegrepen, kan vaak met relatief kleine wijzigingen het doelkapitaal alsnog worden veiliggesteld!

Het is natuurlijk ook mogelijk dat de belegging juist méér heeft opgeleverd dan oorspronkelijk werd aangenomen. De doelstelling kan dan eerder worden bereikt of er kan tegen het einde van de looptijd worden teruggestapt naar een (extra) defensief profiel.

Waarin beleggen?

Voor het samenstellen van uw beleggingsportefeuille kunt u kiezen uit verschillende 'beleggingsinstrumenten'. Zoals individuele effecten, beleggingsfondsen en derivaten (ontlenen hun waarde aan een ander goed, bijvoorbeeld aandelen). Tegenwoordig kiezen bijna alle beleggers, ook de allergrootste, voor beleggingsfondsen. Een beleggingsfonds zal op haar beurt weer beleggen in individuele aandelen, derivaten of andere beleggingsfondsen.

Wat is een beleggingsfonds?

Een beleggingsfonds is een fonds waarin voor gezamenlijke rekening beleggingen worden aangekocht. In een beleggingsfonds zit dus geld van meerdere beleggers. Deze beleggers zijn de aandeelhouders van of participanten in het beleggingsfonds. De aankopen worden uitgevoerd door een professionele fondsbeheerder. Zijn dagtaak bestaat uit het beheren van het beleggingsfonds. Deze vorm van beleggen wordt ook wel collectief beleggen genoemd en staat tegenover individueel beleggen. In het laatste geval koopt en verkoopt een belegger vanaf een eigen effectenrekening zelfstandig individuele effecten.

De beleggingen van een beleggingsfonds bestaan doorgaans uit aandelen, obligaties of vastgoedparticipaties, afhankelijk van het type beleggingsfonds. Kenmerkend voor een beleggingsfonds is dat de onderliggende beleggingen altijd zijn gespreid. Er wordt dus altijd belegd in meerdere bedrijven, overheden, regio's of sectoren. Alle participanten/aandeelhouders zijn in meer of mindere mate, afhankelijk van de hoogte van hun storting, eigenaar van dezelfde beleggingen.

Investeren in beleggingsfondsen biedt een aantal voordelen:

- Het risico is relatief laag doordat de beleggingen binnen deze fondsen doorgaans goed zijn gespreid.
- De administratie- en transactiekosten bij beleggen vanuit een collectief zijn lager dan bij individuele beleggingen.
- U bent flexibeler omdat de meeste beleggingsfondsen makkelijk aan- en verkocht kunnen worden.
- Beleggingsfondsen worden beheerd door professionals die de financiële markten van dichtbij volgen. Door gebruik te maken van beleggingsfondsen kan worden ingespeeld op allerlei thema's, zoals opkomende markten, energie of farmacie.

Door bovenstaande voordelen hebben de beleggingsfondsen de laatste jaren veel aan populariteit gewonnen.

Actief of passief beleggen?

Er wordt veel gediscussieerd over de vraag of er beter belegd kan worden in actieve beleggingsfondsen of juist in passieve beleggingsfondsen, zoals ETF's (Exchange Traded Funds) en trackers.

Actieve beleggingsfondsen proberen een index (bijvoorbeeld de AEX-index) te verslaan, terwijl **passieve** beleggingsfondsen een index juist proberen te volgen (indexbeleggen). De actieve fondsen proberen de index te verslaan door in andere bedrijven te beleggen dan de bedrijven die in de index zitten of in ieder geval in een andere verhouding. Een passief beleggingsfonds koopt juist precies de aandelen uit de index in de verhouding waarmee ze in de index zitten. Een index is overigens niets anders dan een mandje met een specifieke selectie van aandelen of obligaties. Bekende voorbeelden van indices zijn de AEX-index, de Dow Jones index en de Nikkei index.

Actief beheerde fondsen kennen doorgaans hogere kosten dan passieve fondsen, zoals indextrackers of ETF's. Onderzoek wijst uit dat circa 20% van de actieve fondsen de index daadwerkelijk weet te verslaan. Van de actieve fondsen behaalt 80% uiteindelijk een rendement dat lager is dan de index. Hierdoor groeit het indexbeleggen enorm.

Toch kan het waardevol zijn en voordeel opleveren om ook goede actieve fondsen in uw portefeuille op te nemen:

- Actieve fondsen zijn niet gebonden aan de aandelen uit een index en ook niet aan het gewicht waarmee zo'n aandeel in die index voorkomt. Dit is een voordeel als bekend is dat een bedrijf uit de index slecht presteert en daardoor wellicht in de toekomst uit de index verdwijnt. Ondanks de slechte prestatie zal een indexfonds toch in dat bedrijf moeten beleggen, terwijl een actief fonds die verplichting niet heeft.
- Een actief fonds heeft de keuze uit een breder universum dan de index. En naarmate het universum toeneemt, zal doorgaans ook het aantal goede fondsen toenemen.
- Het rendement van een actief fonds is iets minder marktgebonden dan bij een indexfonds. Een actief fonds heeft dus de vrijheid op zoek te gaan naar de beste markt, terwijl een indexfonds per definitie gebonden is aan een bepaalde markt.

U kunt samen met uw onafhankelijk vermogensadviseur een evenwichtige beleggingsportefeuille opstellen die bestaat uit beleggingsfondsen. Uiteraard moet zo'n portefeuille nauwkeurig worden gevolgd. Uw vermogensadviseur kan u hier meer over vertellen.

Uw beleggingsportefeuille

Heeft u besloten om te gaan beleggen, dan vindt een uitgebreide klantinventarisatie plaats. Hieruit komt naar voren wat het beste bij u past: sparen of investeren in een beleggingsfonds, of sparen én beleggen. In de klantinventarisatie wordt gekeken naar:

- Uw doelstellingen/wensen;
- De looptijd die u heeft om vermogen op te bouwen;
- Uw belegbaar vermogen.

Ook stelt uw financieel adviseur een risicoprofiel van u op. Uit het risicoprofiel blijkt wat voor soort belegger u bent: wilt u veel of weinig risico nemen? Uw beleggingsportefeuille wordt hier op afgestemd.

Aan de risicoprofielen wordt een bepaalde risicorendementverhouding toegekend. Dit is de verhouding tussen het te lopen risico en het te behalen rendement. Deze verhouding geeft niet alleen aan wat voor gemiddeld jaarrendement u op lange termijn van de portefeuille mag verwachten, maar ook wat de schommelingen (en daarmee het neerwaarts risico) in dit gemiddeld rendement kunnen zijn.

Een centrale rol in de risicorendementverhouding van uw portefeuille speelt de verdeling van uw geld over verschillende beleggingscategorieën op lange termijn. Ook wel de strategische asset-allocatie genoemd. Binnen bepaalde marges (bandbreedten) mag er tussentijds van deze strategische asset-allocatie worden afgeweken. Maar zodra uw portefeuille buiten deze bandbreedten dreigt te raken, moet er worden ingegrepen. Anders past uw portefeuille niet langer bij uw profiel. Uw vermogensadviseur kan u hierbij van dienst zijn.

Het bepalen van de juiste strategische asset-allocatie is overigens heel belangrijk. Onderzoek wijst uit dat dit 90% van uw uiteindelijke portefeuillerendement bepaalt! Het is dus van belang om tijdens de looptijd van de beleggingen de verdeling tussen de diverse beleggingscategorieën te bewaken. In de praktijk zullen de rendementen binnen de verschillende categorieën uiteen lopen. Daarom kan het nodig zijn om de beleggingen tussentijds weer aan te passen aan de oorspronkelijke uitgangspunten (herbalanceren).

Bewaking beleggingsportefeuille

Is er eenmaal een passende beleggingsportefeuille samengesteld, dan moet de waardeontwikkeling van deze portefeuille goed worden gevolgd. Ondanks de uitstekende kennis en ervaring van uw vermogensadviseur, kan ook hij de toekomst niet voorspellen. Uw vermogensadviseur is vanuit zijn kennis wel op alle mogelijke scenario's voorbereid. Op basis daarvan kan hij u helpen bij het behalen van uw doelkapitaal.

Periodiek moet worden bepaald of uw portefeuille zich ontwikkelt in lijn met de verwachting. Als dat niet zo is, kunnen diverse ingrepen worden overwogen:

- eenmalig bijstorten;
- (tijdelijk) verhogen van uw periodieke inleg;
- verlengen van uw horizon (looptijd).

Wordt de performance van de portefeuille vanaf het begin periodiek geëvalueerd en vallen de rendementen tegen, dan zijn kleine ingrepen meestal voldoende om het oorspronkelijk doelkapitaal veilig te stellen.

Het kan natuurlijk ook voorkomen dat uw portefeuille een hoger rendement oplevert dan verwacht. Ook dan kan actie nodig zijn. Bijvoorbeeld overstappen naar een portefeuille met een lager risico om zo de gemaakte winsten veilig te stellen.

Of het u nu mee zit of tegen, periodieke bewaking van uw portefeuille is noodzakelijk. Het zorgt er namelijk voor dat u grip houdt op de waardeontwikkeling van uw vermogen én de realisatie van het doelkapitaal.

De rol van uw onafhankelijk vermogensadviseur

Uw adviseur heeft een grote toegevoegde waarde in het adviesproces voor vermogensopbouw. Hij bespreekt met u de afweging van sparen en/of beleggen en de productkeuze. En hij geeft u advies over aanbieders en producten.

Voor een vermogensopbouwplan, kunt u bij verschillende instanties terecht. Zo kunt u bijvoorbeeld advies krijgen bij uw huisbank. Het nadeel hiervan is dat de bank veelal uitsluitend de eigen bancaire oplossingen (sparen, banksparen en beleggen) voor u overweegt. Ook kunt u advies inwinnen bij een verzekeraar die klanten rechtstreeks aanschrijft (een direct writer). Maar deze zal een zeer beperkt aantal oplossingen voor u in overweging nemen. Namelijk alleen de eigen bancaire- of verzekeringsproducten.

Het beste kunt u daarom advies vragen aan een onafhankelijk vermogensadviseur. Deze neemt namelijk alle productoplossingen voor u in overweging: verzekering, bancair én beleggen. Hij stelt samen met u vast welke vorm van vermogensopbouw het beste bij u past. Sparen, beleggen of een combinatie hiervan? Bovendien heeft hij de juiste middelen om aanbieders en producten voor u te vergelijken. De onafhankelijke vermogensadviseur kan een integraal en goed onderbouwd vermogensopbouwplan met u opstellen waarbij al uw vermogensbestanddelen worden meegenomen. En hij kan u als 'regiehouder' of 'coach' terzijde staan bij de realisatie van het plan door periodiek een onderhoudsgesprek met u te hebben. Ook houdt hij rekening met fiscaliteit en estate planning³ aspecten. Op die manier kunt u een weloverwogen keuze maken en straks genieten van een financieel onbezorgde oude dag.

³ Estateplanning ofwel nalatenschap kan worden omschreven als 'het opstellen van een plan, waardoor het vermogen met behoud van de juridische waarborgen zo goedkoop mogelijk overgaat van de ene generatie op de volgende.

Over Legal & General

Legal & General Nederland is een 100 procent dochter van de Legal & General Group Plc., een internationale groep met een toonaangevende positie. De groep is opgericht in 1836. Legal & General Group Plc heeft wereldwijd 5,75 miljoen klanten. En beheert meer dan 400 miljard euro voor haar klanten.

Legal & General Nederland is een volledig Nederlandse financiële instelling. Wij vallen onder Nederlandse wet- en regelgeving. Dat betekent dat wij ook onder toezicht staan van De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Legal & General Nederland Beleggingen B.V. maakt deel uit van Legal & General Nederland.

Let op! Beleggen brengt risico's met zich mee. Rendementen kunnen hoger, maar ook lager uitvallen en zullen meer schommelen naarmate de beleggingsvorm risicovoller is. Stel vooraf samen met uw adviseur een risicoprofiel op. Op basis van dit profiel kunt u zelf bepalen op welke wijze u wilt beleggen.

Bezoekadres: Laapersveld 68, 1213 VB Hilversum

Postadres: Postbus 4, 1200 AA Hilversum

Telefoon 035-6252525 / www.LandG.nl

Hoewel Legal & General de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht heeft genomen bij de samenstelling van deze brochure, kan Legal & General niet garanderen dat de in deze brochure vervatte informatie altijd volledig juist, compleet en actueel is. Legal & General aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor enige schade welke ontstaat door gebruikmaking van, het vertrouwen op of handelingen verricht naar aanleiding van de in deze brochure verstrekte informatie. Legal & General actualiseert de brochures regelmatig. De nieuwe brochures komen in dat geval in plaats van de oude brochures. Legal & General is geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten te Amsterdam.